T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI • TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

8.
SINIF

TEKRAR FASİKÜLÜ - 1

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

Kasım ara tatiline kadar olan konuları kapsamaktadır.

MEBİ

Temel Eğitim MEBİ Komisyonu tarafından hazırlanmıştır.

1. "Annemin mezarı önünde ve Allah'ın huzurunda yemin ediyorum, bu kadar kan dökerek milletin kazandığı ve elde tuttuğu hâkimiyetin korunması ve savunması için gerekirse annemin yanına gitmekte asla kararsız davranmayacağım. Millî hâkimiyet uğrunda canımı vermek, benim için vicdan ve namus borcu olsun."

Mustafa Kemal'in bu sözüyle;

I. Kararlılık,
II. Vatanseverlik,
III. İleri görüşlülük,
IV. Çok yönlülük

kişilik özelliklerinden hangileri ilişkilendirilebilir?

A) I ve II
B) II ve IV
C) I ve III
D) III ve IV

2. Mustafa Kemal'in işgaller karşısındaki düşünceleri şöyledir:
"…Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kimler olursa olsun onlara bütün ulusça silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ilk gününde açıklamak elbette yerinde olamazdı. Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu..."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Düşmana karşı yapılan direnişte seferberlik anlayışı benimsenmiştir.
B) Değişen koşullara uygun mücadelenin yapılacağı vurgulanmıştır.
C) Sürecin aşamalı olarak gerçekleşmesi düşünülmüştür.
D) Planlamada halkın istek ve görüşleri dikkate alınmıştır.

3. Mondros Ateşkes Antlaşması'na ve işgale karşı haklarını savunmak isteyen Türk halkı, Sultanahmet Meydanı'nda yaklaşık 150 bin kişinin katıldığı büyük bir miting düzenledi. Nakiye (Elgün) Hanım halka şu sözlerle seslendi:
"Efendiler, size memleketin bir kadını sıfatıyla hitap ediyorum. Fatih'in, Selim'in, Süleyman'ın mezarlarını, atalarının ölümsüz anıtı olan camileri, türbeleri bırakıp çıkacak içinizde bir erkek var mıdır? Ben hayal edemiyorum, çıkmayacaksınız, bırakmayacaksınız. Biz de daima sizinle beraber olacağız. Hayatından ziyade sevdiği evladını vatan sevgisine feda eden kadınlarımızın can ile sevdiği İstanbul için canını feda edeceğine elbette inanırsınız. Önümüzde açık iki yol var: Biri, tarihimize sanımızla devam etmek; diğeri gözlerimizle beraber tarihimizi de kapayıp sonsuzluğa götürmektir."

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Vatan müdafaasında ortak bir duruş sergilenmiştir.
B) Bağımsızlık için her türlü fedakârlığın göze alınacağı belirtilmiştir.
C) Yapılan protestolarla millî bilinç ortaya konulmuştur.
D) Hükûmetin öncülüğünde direniş hareketi başlatılmıştır.

4. Selânik, XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki en modern şehirlerinden biriydi. Burada 3. Ordu'nun bir şubesinin bulunması, Avrupa'yla olan demir yolu bağlantısı ve işlek limana sahip olması şehrin gelişmesini sağlamıştı. Ayrıca Selânik Limanı, Orta Avrupa ülkeleri için Akdeniz'e en kestirme ulaşım noktasıydı.

Buna göre Selânik'in aşağıdaki özelliklerinden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Askerî
B) Ekonomik
C) Jeopolitik
D) Nüfus

5. Azınlık cemiyetlerinin özelliklerinden bazıları şunlardır:

- Millî Mücadele hareketine karşı düşmanca yaklaşarak bağımsız devlet kurmayı ya da başka bir devlete katılmayı amaçladılar.
- Faaliyette bulundukları bölgelerde yaşayan Türk halkının can ve mal güvenliğine zarar vererek onları yaşadıkları yerlerden göçe zorladılar.
- Mondros'un 7. maddesinin uygulanması için ortam hazırladılar.

Buna göre azınlık cemiyetlerinin amaçlarıyla ilgili;

I. İşgalci güçlerin müdahalesine zemin oluşturmak,
II. Bölücü faaliyetleri için diplomatik destek almak,
III. Demografik yapıyı kendi lehlerine çevirmek,
IV. Kendilerine karşı oluşacak tepkileri engellemek

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve IV

6. Mustafa Kemal Paşa "Yöntem ve kural şudur ki, genel durumu sevk ve idare sorumluluğunu üstlenenler, en önemli hedefe ve tehlikeye, mümkün olduğu kadar yakın bulunur. Ankara, bu şartları bir araya getiren nokta idi." diyerek düşüncülerini ifade etmiştir.

Buna göre Ankara'nın Millî Mücadele'nin merkezi olarak belirlenmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Türkiye Büyük Millet Meclisinin burada açılması
B) Stratejik olarak önemli bir konumda yer alması
C) Halkının Millî Mücadele'yi desteklemesi
D) İşgal edilmemiş güvenli bir yer olması

7. Mustafa Kemal "Orduya dayanan cemiyet de millet bünyesinde kök salamamaktadır. Bunun için bir an evvel cemiyetin muhtaç olduğu zabitleri veyahut cemiyette kalmak isteyen ordu mensuplarını istifa suretiyle ordudan çıkaralım ve bundan sonra zabitlerin, ordu mensuplarının herhangi bir siyasi cemiyete girmelerine mâni olmak için kanuni hükümler koyalım."

Buna göre Mustafa Kemal;

I. Askerin politika ile ilişkisini sona erdirmek,
II. Cemiyetin düşüncelerini halka yaymak,
III. Mevcut ordu düzenini devam ettirmek

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek istemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

8. Amasya Genelgesi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- Anadolu'nun her bakımdan en güvenli yeri olan Sivas'ta millî bir kongre toplanacaktır.
- Sivas'ta toplanacak kongre için bütün illerden halkın güvenini kazanmış üç delegenin (üyenin) olabildiğince çabuk yetişmek üzere derhâl yola çıkması gerekmektedir.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisine vurgu <u>yapılmamıştır</u>?

A) Millî irade B) Bağımsızlık
C) Toprak bütünlüğü D) Birlik ve beraberlik

9. Mustafa Kemal, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndaki belirsizliklerin işgale zemin hazırlayacağını erken fark eden ve hükûmeti bu konuda uyaran ilk komutandır. Antlaşmanın 16. maddesinde geçen "Kilikya" ifadesinin sınırlarının net olmaması, İngiltere ve Fransa'ya bölgeyi kendi çıkarlarına göre genişletme ve işgal etme fırsatı veriyordu. Mustafa Kemal, bu coğrafi adın bilerek muğlak bırakıldığını ve normalde Adana olarak bilinen bölgenin sınırlarının Maraş'ı da içine alacak şekilde genişletildiğini gördü.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İtilaf Devletleri antlaşmadaki yoruma açık maddelerden faydalanmak istemiştir.
B) İngiltere ve Fransa işgal planlarını hukuki bir zemine taşımıştır.
C) Mustafa Kemal, işgalcilerin gerçek niyetlerini fark edip gerekli ikazları yapmıştır.
D) İstanbul Hükûmeti, olumsuzlukların önüne geçmek için tedbirler almıştır.

10. Fransız İhtilali'ni yapanlar, ilk olarak "İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirgesi"ni yayımladı. Bildirgede egemenliğin millete ait olduğu, hiçbir kişi ve kuruluşun milletçe verilmeyen bir egemenliği kullanamayacağı belirtildi. Fransız İhtilali sonucunda milliyetçilik bilinci gelişti. Bu bilinç, çok uluslu devletlerin yıkılmasında etkili oldu; eşitlik, adalet, özgürlük ve demokrasi kavramları etkin hâle geldi.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde yaşanan aşağıdaki gelişmelerden hangisinin bu doğrultuda gerçekleştiği söylenemez?

A) Bulgaristan'ın bağımsızlığını ilan etmesi
B) Meşruti yönetim sistemine geçilmesi
C) Kanun-ı Esasi'nin yürürlüğe girmesi
D) 31 Mart Olayı'nın (Vakası) yaşanması

11. Avrupa'da XVII ve XVIII. yüzyıllarda özellikle bilim ve felsefe alanında ortaya çıkan düşünce sisteminin yaşandığı döneme "Aydınlanma Çağı" denir. Avrupa'da bu dönemde eski sistem ve anlayışların terk edilmesine yol açacak olan bir düşünce anlayışı gelişti. Akla, bilime, deneye, gözleme önem veren ve insanın mutluluğunu esas alan aydınlanma düşüncesi Avrupa'nın ilerlemesinde itici güç oldu ve Sanayi İnkılabı'na zemin hazırladı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Avrupa'nın temel düşünce sistemlerinde değişime neden olduğuna
B) Üretimdeki artış ile yeni pazarlar bulma sorununun ortaya çıktığına
C) Skolastik düşüncenin zayıflayıp insan hayatına verilen değerin arttığına
D) Akıl ve bilimin, toplumsal ilerlemenin temel unsurları arasında görüldüğüne

12. Sanayileşen devletler az gelişmiş ülkeleri özellikle kömür, demir, petrol, pamuk ve buğday elde etmek için birer ham madde kaynağı ve ürettikleri ürünleri satabilecekleri açık pazar olarak gördüler. Bu ülkelere ait toprakları işgal ederek sömürgeleştirdiler.

Buna göre Sanayi İnkılabı dünyayı;

I. Siyasi,
II. Ekonomik,
III. Kültürel

alanların hangilerinde etkilemiştir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

13. Fransız İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi 1789'da yayımlandı. Bu bildiriyle insanların, hakları bakımından hür ve eşit doğdukları ve öyle yaşayacakları vurgulandı. Hürriyet, mülkiyet, güvenlik gibi hakların yanı sıra her türlü egemenliğin millete ait olduğu da bildiride yer aldı. Demokratik devlet anlayışı yaygınlaştı. Bu bildiriyle her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması; milliyetçilik akımının yayılmasına, azınlık isyanlarına ve imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Bu bildiriden Osmanlı Devleti'nin;

I. Kozmopolit toplum yapısı,
II. Mutlakiyet yönetim sistemi,
III. İnanç ve ibadet anlayışı

özelliklerinden hangilerinin etkileneceği söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

14. Osmanlı aydınları, Genç Osmanlılar Cemiyetini kurdu. Bu aydınlar devletin azınlık isyanları sonucu parçalanmasını ve yıkılmasını önlemek için Osmanlıcılık fikrini savundular. Bu düşünceye göre devleti oluşturan bütün milletler arasında ırk, din, dil ve mezhep farkı gözetilmeyecekti. Adalet, hürriyet ve eşitlik içerisinde bir arada yaşamaları ve bir millet olarak kaynaşmaları sağlanacaktı.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisinin bu doğrultuda gerçekleştiği söylenemez?

A) Kanun-ı Esasi B) Düyûn-ı Umûmiye
C) Islahat Fermanı D) Tanzimat Fermanı

15. Aydınlanma Çağı düşünürleri bilimsel, felsefi, siyasi ve toplumsal alandaki fikirleriyle dünyayı etkilediler. İnsan hakları, demokrasi, özgürlük, eşitlik, fikir hürriyeti ve adalet gibi kavramları halka açıkladılar. Ayrıca mevcut ekonomiyi, siyasal düzeni ve eşitsizliğe dayalı toplum yapısını eleştirdiler.

Buna göre;

I. Soyluların ayrıcalıklarının genişletilmesi,
II. Sansüre karşı eleştirilerin artması,
III. Kişi egemenliğine dayalı yönetimlerin yaygınlaşması,
IV. Temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması

gelişmelerinden hangilerinin yaşanması beklenir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve IV

16. Amasya Genelgesi'yle millî egemenliğe dayalı yeni bir Türk devletinin kurulması yolunda ilk adım atılmıştır. Millî Mücadele'nin amaç, yöntem ve gerekçesi belirlenmiştir. İlk kez millî egemenlik ilkesine üstü kapalı olarak vurgu yapılmıştır. Genelge, işgallere seyirci kalan İstanbul Hükûmeti'ne karşı bir ihtilal çağrısı özelliği göstermektedir. Bu genelge Anadolu hareketini kişisel bir hareket olmaktan çıkarıp Türk milletinin millî birlik ve beraberliğini sağlamaya yönelik bir harekete dönüştürmüştür.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Millî Mücadele'nin esaslarını belirlemiştir.
B) Tepkisiz kalan yöneticilere karşı çıkılmıştır.
C) Temsil Heyeti'nin kurulması kararı alınmıştır.
D) Dayanışmayı ve millî bilinci güçlendirmiştir.

17. İstanbul Hükûmeti, ateşkes hükümlerinin uygulanmasını sağlamak, Samsun ve çevresindeki durumu incelemek amacıyla Mustafa Kemal Paşa'yı geniş yetkilerle görevlendirdi. Mustafa Kemal Paşa, Harbiye Nezaretine gönderdiği raporunda bölgedeki Rumların, Pontus Devleti kurma emeli taşıdıklarını ve burada güvenliğin bozulmasından sorumlu olduklarını belirtti. Karadeniz'in kıyı kesimlerinde huzurun, Rumların saldırgan tutumlarından vazgeçmeleri hâlinde sağlanacağını bildirdi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Mustafa Kemal, sorunların kaynağına ilişkin tespitler yapmıştır.
B) Merkezî hükûmet, olayları resmî yollardan araştırmıştır.
C) Anlaşmazlıklar, hazırlanan rapor doğrultusunda çözülmüştür.
D) Azınlıklar, asayişi tehdit eden faaliyetlerde bulunmuştur.

18. Temeli XVIII. yüzyıldaki ıslahatlara dayanan Batıcılık, II. Meşrutiyet Dönemi'nde bir fikir akımı hâline geldi. Osmanlı Devleti'nde ilk olarak askerî alanda başlayan batılılaşma çabaları, daha sonra devlet ve toplum hayatında da kendini gösterdi. Batıcılık düşüncesini savunanlara göre Osmanlı Devleti, içinde bulunduğu çöküş sürecinden kurtarılmalı ve çağdaşı olan Batılı devletler düzeyine çıkarılmalıydı. Bunun için Batı'nın teknolojisi, sosyokültürel yapısı, siyasal kurumları ve yönetim biçiminin alınması gerekiyordu.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Toplum içerisinde ayrışmaların önüne geçilmiştir.
B) Farklı alanlarda değişimin gerekli olduğu savunulmuştur.
C) Bu fikir akımıyla, toprak kayıpları önlenmek istenmiştir.
D) Medeni devletlerin seviyesine ulaşılmak hedeflenmiştir.

19. Mustafa Kemal Paşa, Havza'ya geldikten sonra millî kuruluşların yaygınlaştırılması için çalışmalara başladı. Bu amaçla 28 Mayıs 1919'da sivil ve askerî yöneticilere yolladığı Havza Genelgesi'nde işgallerin protesto edilmesini, İtilaf Devletleri temsilciliklerine uyarı telgrafları gönderilmesini, ayrıca Hristiyan azınlığa karşı saldırı ve düşmanlıklarda bulunulmamasını istemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu doğrultuda yaşanan gelişmelerden biri değildir?

A) Sultanahmet Mitingi'nin yapılması
B) TBMM'ye karşı isyanların çıkması
C) Millî cemiyetlerin kurulması
D) Kuvayımilliye ruhunun oluşması

20. Osmanlı Devleti, Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası bazı bölgeler işgale uğradı. Bu işgaller, halk arasında büyük tepkiye yol açtı. İlk tepkiler genellikle bölgesel ve dağınık şekildeydi. Fakat ilerleyen süreçte halk, Anadolu'nun birçok yerinde Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri kurarak örgütlendi. Böylece işgallere karşı toplu bir mücadele oluşmaya başladı.

Buna göre yaşanan gelişmelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) İşgallere karşı direniş, düzenli askerî birlikler tarafından yürütülmüştür.
B) Milis kuvvetler merkezî bir otorite tarafından yönlendirilmiştir.
C) Halk, işgaller karşısında kayıtsız bir tutum sergilemiştir.
D) Yerel olarak başlayan hareket, zamanla tüm yurda yayılmıştır.

21. Birinci Dünya Savaşı başladığında Osmanlı ordusu Balkan Savaşlarından büyük yara almış, yorgun ve bitkin bir hâldeydi. Balkanlardan Anadolu'ya yapılan göçler sonucu çeşitli sorunlar ortaya çıkmıştı. Göç edenlerin barınma ve geçim sıkıntıları vardı. Osmanlı ekonomisi çökme noktasındaydı; devlet, ağır dış borç yükü altındaydı.

Buna göre aşağıdaki alanlardan hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

A) Kültürel
B) Askerî
C) Ekonomik
D) Sosyal

22. Birinci Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti yöneticileri siyasi olarak yalnız kalmamak, Rusya'nın Boğazlar üzerindeki emellerini engellemek için diplomatik girişimlerde bulundu. Zaten önünde iki seçenek vardı: İtilaf Devletleri safına katılmak veya İttifak Devletleri'nin yanında yer almak. Önce Fransa ve İngiltere ile ittifak yapılmak istendiyse de bu iki devlet, çıkacak bir savaşta yıkılmasına kesin gözüyle baktıkları Osmanlı Devleti ile bir antlaşma yapmaya yanaşmadılar. Durum böyle olunca Osmanlı Devleti Almanya ve Avusturya-Macaristan ile anlaştı.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin durumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İttifak grubuna katılmak zorunda kalmıştır.
B) İtilaf Devletleri parçalanacağını öngörmüştür.
C) Rus tehdidi müttefik aramasına neden olmuştur.
D) Hükûmet, savaşı Almanların kazanacağını düşünmüştür.

23. Erzurum Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- Kuvayımilliye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- Millî meclis derhâl toplanmalı ve hükûmet işlerinin meclis denetiminde yürütülmesi sağlanmalıdır.
- İstanbul Hükûmeti'nin dağılması hâlinde millet, her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı kendini savunacak ve direnecektir.

Bu kararlara bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Anadolu'da yeni bir devlet kurulacağı ifade edilmiştir.
B) Vatan topraklarının birbirinden ayrılmayacağı vurgulanmıştır.
C) Dış tehditler karşısında tek vücut olunacağı belirtilmiştir.
D) Devlet işlerinin millî iradenin kontrolünde yapılması hedeflenmiştir.

24. "Millî Mücadele'de çok önemli bir yere sahip olan Amasya Genelgesi'yle millî egemenliğe dayalı yeni bir Türk Devleti'nin kurulması yolunda ilk adım atıldı. İlk kez millî egemenlik ilkesine üstü kapalı olarak vurgu yapıldı." **diyen bir sosyal bilgiler öğretmeni, bu düşüncesine aşağıdaki maddelerden hangisini kanıt olarak gösterebilir?**

A) Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
B) Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
C) İstanbul Hükûmeti, üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir.
D) Anadolu'nun en güvenli yeri olan Sivas'ta millî bir kongre toplanmalıdır.

25. Mustafa Kemal, Sivas Kongresi'nden sonra Amerikalı General Harbourd (Harbırd) ile görüşmüştü. Bu görüşmede General Harbourd'un her şeye rağmen Millî Mücadele'de başarıya ulaşılamazsa ne yapılacağına ilişkin sorusuna Mustafa Kemal, "Bir millet, varlığını ve bağımsızlığını korumak için düşünülebilen girişim ve özveriyi yaptıktan sonra başarılı olur. Ya başaramazsa demek, o milleti ölü saymak demektir. Millet yaşadıkça ve özverili girişimlerini sürdürdükçe başarısızlık söz konusu olamaz." diyerek cevap vermiştir.

Mustafa Kemal'in sözleri, Millî Mücadele döneminde alınan kararlardan hangisini destekler niteliktedir?

A) Her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı birlikte direniş yapılacaktır.
B) Azınlıklara, siyasi egemenliği ve sosyal dengeyi bozacak ayrıcalıklar verilemez.
C) Milletin haklarını savunmak için her türlü baskıdan uzak millî bir kurul oluşturulmalıdır.
D) Heyet-i Temsiliye tüm vatanı temsil eder hâle getirilmiştir.

26. Siyasi ve ekonomik bakımdan zayıflayan Osmanlı Devleti, uzun süren ve genellikle yenilgiyle sonuçlanan savaşların giderlerini karşılamakta zorlanmaktaydı. Bu zorluğu aşmak için İngiltere başta olmak üzere birçok Avrupa devletinden borç aldı. Osmanlı Devleti bir süre sonra borçlarını ödeyemez hâle geldi. 1881'de alacaklı Avrupa devletlerinin temsilcilerinden oluşan Düyûn-ı Umûmiye İdaresi kuruldu. Böylece Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirleri; tuz, ipek ve tütün vergileri borçlu olduğu devletlerin kontrolü altına girdi.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti hakkında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Ordusu, geçmişte sahip olduğu gücü yitirmiştir.
B) Düzenli gelir kaynaklarının denetimini kaybetmiştir.
C) Askerî başarısızlıklar iktisadi yapısını olumsuz etkilemiştir.
D) Avrupalı devletler, borçların yatırıma dönüşmesini engellemiştir.

27. Osmanlı Devleti'nde bazı yöneticiler Almanya'ya güvenmemiş ve bu nedenle Fransa ile ittifak kurulmasının daha doğru olacağını savunmuştur. Buna karşılık İttihat ve Terakki yanlıları ise Almanya ile ittifakın, Rusya'ya karşı mücadeleyi ve Turancılık idealini gerçekleştirmeyi kolaylaştıracağını düşünmüştür.

Buna göre Osmanlı Devleti'yle ilgili,

I. Fransa, ittifak isteğini kabul etmemiştir.
II. Müttefik seçiminde devletin çıkarları gözetilmiştir.
III. Dış politikada görüş ayrılıkları yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III

28. Taşnak komitesi tarafından 1914'te Şam'daki şubeye yazılmış olan bir mektupta şu satırlar yer almaktadır:
Ruslar sınırı geçip Osmanlı orduları geri çekilmeye başladığı zaman, mevcut vasıtalardan istifade edilmek suretiyle her tarafta genel bir isyan yapılmalıdır. Osmanlı ordusu bu suretle iki ateş arasına alınmış olacaktır. Bütün resmî binalar uçurulacak, hükûmet dâhilde işgal edilecek ve Alman nakliyatına hücum edilecektir. Bunun üzerine Osmanlı ordusu ilerlediği takdirde Ermeni askerler silahları ile birlikte kıtalarını terk edecekler, çete teşkil edip Ruslarla birleşeceklerdir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Osmanlı Devleti'nin uyguladığı Osmanlıcılık fikri önemini kaybetmiştir.
B) Ermeniler, Osmanlı Devleti'nin yardım almasını engellemek istemiştir.
C) Komitenin çalışmaları Osmanlı Devleti'ni zor durumda bırakmıştır.
D) Ermeniler yaşanacak farklı durumlara yönelik planlar hazırlamıştır.

29. Yirminci yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin zayıf durumundan faydalanan birçok Balkan ülkesi ayaklandı. Rusların Panslavizm propagandaları, Avrupalı devletlerin Balkan ülkelerini kışkırtmaları ve Fransız İhtilali'yle yayılan milliyetçilik akımının etkisiyle birçok Balkan ülkesi Osmanlı Devleti'ne savaş açtı.

Bu bilgilere göre, Osmanlı Devleti hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Rusların izlediği politika toprak bütünlüğünü tehdit etmiştir.
B) Birden fazla devletle mücadele etmek zorunda kalmıştır.
C) Fransız İhtilali ile yayılan fikirlerden olumsuz etkilenmiştir.
D) Çok uluslu yapısını korumak için çözümler üretmiştir.

30. Erzurum Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

I. Manda ve himaye kabul edilemez.
II. Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
III. Kuvayımilliye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
IV. Doğu illerindeki tüm cemiyetler, Doğu Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti çatısı altında birleştirildi.
V. 9 kişilik Temsil Heyeti oluşturuldu. Bu Heyet'e Doğu Anadolu'yu temsil etme yetkisi verildi.

Verilen kararlar ulusal ve bölgesel olarak sınıflandırıldığında aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu söylenebilir?

	Ulusal	Bölgesel
A)	I, II ve III	IV ve V
B)	II ve III	I, IV ve V
C)	II, IV ve V	I ve III
D)	I ve III	II, IV ve V

31. Ankara'nın, Millî Mücadele'nin merkezi olmasındaki etkenler şunlardır:

- Anadolu'nun ortasında ve güvenli bir yerde olması,
- Haberleşme olanaklarına sahip olması,
- Demir yolu hattının üzerinde bulunması,
- Batı Cephesi'ne yakın olması

Buna göre aşağıdaki özelliklerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

A) Ulaşım olanakları B) Halkın desteği
C) Stratejik konumu D) İletişim imkânları

32. Avrupa'da sanayileşmesini tamamlayan devletlerin ham madde ve pazar ihtiyacı, küresel ölçekte bir ekonomik yarışa dönüşmüştür. Bu yarışın yanı sıra Fransız İhtilali'nin etkisiyle yayılan milliyetçilik akımı, özellikle çok uluslu imparatorluklarda bağımsızlık hareketlerini tetikleyip birçok yeni devletin kurulmasına neden olmuştur. Devletler, hem mevcut kazanımlarını korumak hem de rakiplerine karşı üstünlük sağlamak amacıyla silahlanmaya hız vermişlerdir. Bu durum, Avrupa'da barış ortamının bozulmasına neden olmuştur.

Buna göre Birinci Dünya Savaşı öncesindeki durumla ilgili;

I. Avrupa'da ülkelerin sınırlarında değişimler yaşandığı,
II. Barışın devamlılığını sağlamak için tedbirler alındığı,
III. Devletlerin güvenlik kaygısıyla savunma harcamalarını artırdığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

33. Kuvayımilliye, Mondros Ateşkes Antlaşması sonucu dağıtılan Osmanlı ordusunun eski asker ve komutanları ile gönüllü kuvvetlerden oluşuyordu. Bu düzensiz birlikler, düşman karşısında sayı ve mühimmat açısından zayıf kalıyordu.

Buna göre Kuvayımilliye ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Askerî disiplinden yoksun olduğuna
B) Sınırlı imkânlarla faaliyet gösterdiğine
C) Bağımsızlık duygusu ile hareket ettiğine
D) İhtiyaçlarının halk tarafından karşılandığına

34. Osmanlı Devleti'nin Kanal Cephesi'ni açmaktaki amacı Mısır'ı geri alarak İngiltere'nin, sömürgeleriyle bağlantısını koparmaktı. Bahriye Nazırı Cemal Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu 1915'te Süveyş Kanalı'nı almak için harekete geçti. Fakat İngilizler karşısında başarısız olan Osmanlı kuvvetleri geri çekildi. 1916'da ikinci bir taarruza geçildiyse de başarılı olunamadı. İngiltere 1917'de saldırıya geçip Sina Yarımadası'nı alarak Suriye'ye kadar ilerledi.

Buna göre,

I. Osmanlı Devleti toprak kaybetmiştir.
II. Arap isyanları savaşın sonucunu etkilemiştir.
III. Düşmanın destek alması engellenmek istenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

35. Mustafa Kemal, Sofya'daki askerî ataşelik döneminde Bulgaristan'da Türkçe yayımlanan gazetelerle irtibat kurarak bölgedeki Türklerin sosyal haklarının geliştirilmesi için çalışmalar yapmıştır. Ayrıca Avrupa'daki siyasi gelişmeleri değerlendirerek yaklaşmakta olan dünya harbi hakkında telkin ve uyarılarda bulunmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

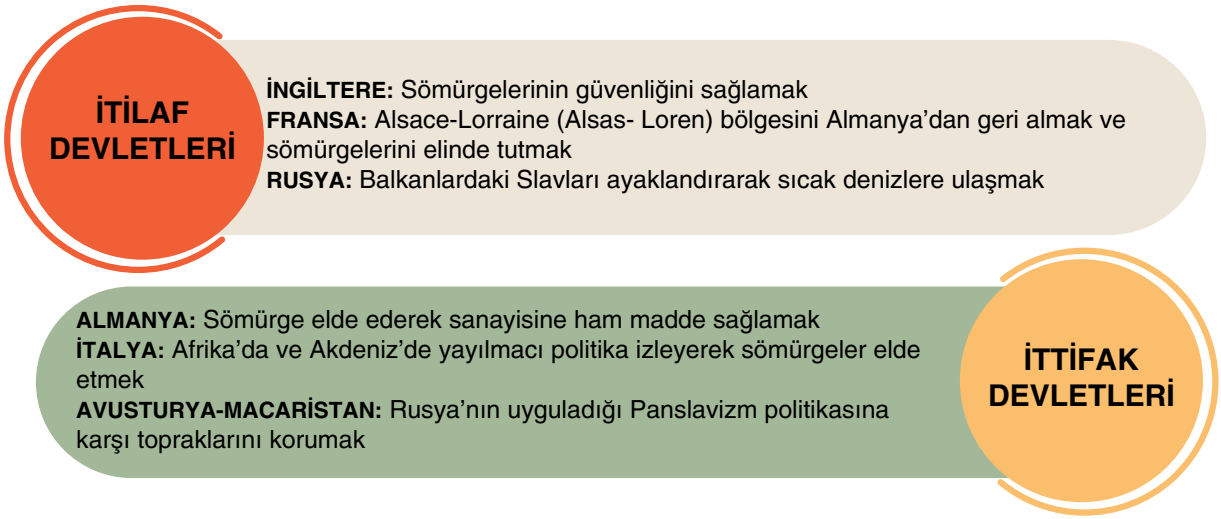
A) Görevi sırasında milliyetçi bir anlayışla hareket ettiğine
B) Osmanlı Devleti'ni diplomatik alanda temsil ettiğine
C) Hükûmetin, Mustafa Kemal'in uyarılarına göre tedbirler aldığına
D) Edindiği bilgilere dayanarak yol gösterdiğine

36. Mustafa, küçük yaşlardan itibaren askerliğe ilgi duyuyor ve asker olmak istiyordu. Zübeyde Hanım, oğlunun bu zor mesleği tercih etmesine karşı çıkıyor ve onu, bu düşüncesinden vazgeçirmek istiyordu. Annesinin karşı çıkmasına rağmen Mustafa, gizlice girdiği askerî okul sınavını kazandı. Bu gelişme üzerine annesi de onun, askerî okula gitmesini kabul etti.

Bu metinde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğine vurgu yapılmıştır?

A) Kararlılık B) Çok yönlülük
C) Liderlik D) Planlı olmak

37. Aşağıda, devletlerin I. Dünya Savaşı'na girme nedenlerinden bazıları verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Devletler, kaynaklarını korumak için tedbirler almıştır.
B) Gerginliğin azalması için diplomatik çözüm yolları aranmıştır.
C) Ekonomik ve siyasi çıkar çatışmaları bloklaşmaya neden olmuştur.
D) Bazı devletler milliyetçiliği amaçlarına ulaşmak için kullanmışlardır.

38. Aşağıdaki tabloda bazı Millî Cemiyetler ve amaçları verilmiştir.

CEMİYETİN ADI	KURULUŞ AMACI
Kilikyalılar Cemiyeti	21 Aralık 1918'de Çukurova Bölgesi'ndeki Fransız işgalini ve Ermeni tehlikesini önlemekti.
Anadolu Kadınları Müdâfaa-i Vatan Cemiyeti	1919 yılı Aralık ayında Sivas'ta kuruldu. Ülke geneline yayılan cemiyetin amacı, vatansever Türk kadınlarını harekete geçirerek Millî Mücadele'ye destek sağlamaktı.
İzmir Redd-i İlhak Heyet-i Milliyesi	14 Mayıs 1919'da İzmir'in Yunanlara verilmesini ve buranın ilhakını engellemekti.
Trakya Paşaeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti	Cafer Tayyar Paşa'nın desteği ile 2 Aralık 1918'de Edirne'de kuruldu. Cemiyetin amacı Doğu Trakya'nın Yunanlara verilmesini önlemek ve toprak bütünlüğünü korumaktı.

Buna göre;

I. Uluslararası alanda Türklerin haklılığını duyurmayı amaçlamışlardır.
II. Vatanseverlik ve bağımsızlık duygusu ile hareket etmişlerdir.
III. Bulundukları bölgelerin işgalini engellemek istemişlerdir.

aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

39. İngilizler, uzun zamandır "Halifelik Arapların hakkıdır." şeklindeki propagandalarla Arapları Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtıyorlardı. I. Dünya Savaşı başladığında da Hicaz-Yemen Cephesi'nde İngilizlerin "bağımsız devlet kurma" vaadinden etkilenen Mekke Emiri Şerif Hüseyin, Osmanlı Devleti'ne isyan etti. Bunun üzerine Fahrettin Paşa, 1916'da Medine'ye gönderildi. "Çöl Kaplanı" namıyla meşhur Fahrettin Paşa, İngilizler tarafından desteklenen Şerif Hüseyin'e karşı elinde bulunan son derece kısıtlı imkânlara ve diğer bölgelerin kaybedilmesine rağmen Medine'yi iki yıl yedi ay savundu. Fahrettin Paşa, I. Dünya Savaşı bitene kadar Medine'yi teslim etmedi. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan aylar sonra İstanbul'dan gelen yazılı emir üzerine Medine'yi teslim etmek zorunda kaldı.

Bu cepheyle ilgili,

I. Milliyetçilik fikrinin etkisiyle açılmıştır.
II. Cephenin kapanması savaşı bitirmiştir.
III. Halifenin cihat çağrısı karşılık bulmuştur.
IV. İç ve dış güçlerle mücadele edilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) II ve III
C) I ve IV D) III ve IV

40. "Bağımsızlık bilinci gelişmemiş bazı çevreler kurdukları zararlı cemiyetlerle ve savundukları tam bağımsızlığa aykırı fikirlerle Millî Mücadele aleyhinde faaliyet yürüttüler." **diyen bir kişi aşağıdaki cemiyetlerden hangisini sözlerine kanıt olarak gösteremez?**

A) Hürriyet ve İtilaf Fırkası
B) Kilikyalılar Cemiyeti
C) Teâlî-i İslâm Cemiyeti
D) İngiliz Muhipleri Cemiyeti

41. İtalya, gelişen sanayisine ham madde ve pazar bulabilmek için Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. İtalya, Osmanlı Devleti'nin bölge halkını medeniyet nimetlerinden mahrum bıraktığını, İtalyan Hükûmeti'nin buna daha fazla sessiz kalamayacağını gerekçe gösterdi. Trablusgarp ile kara bağlantısı bulunmayan ve donanması da yetersiz durumda olan Osmanlı yönetimi, burayı savunabilmek için bazı gönüllü subayları gizlice bölgeye gönderdi. Aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu bu subaylar kılık değiştirerek Trablusgarp'a gittiler. Bu subaylar yerli halkı teşkilatlandırarak İtalyanlara karşı direnişe geçirdiler.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Osmanlı Devleti tüm imkânsızlıklara rağmen bölgeyi korumak için tedbir almıştır.
B) İtalya, işgali haklı göstermek için dünya kamuoyunu yanlış bilgilendirmiştir.
C) Türk subaylar ve halkın direnişi, İtalyanları geri çekilmek zorunda bırakmıştır.
D) Trablusgarp'ın işgalinde İtalya'nın ekonomik çıkarları etkili olmuştur.

42. Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olan Balkan devletleri, Büyük Avrupa devletlerinin kışkırtmaları ile aralarında ittifak yaparak Osmanlı Devleti'ne savaş ilan ettiler. Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti; Batı Trakya, Makedonya ve Arnavutluk'u kaybetti. Balkanlardaki Osmanlı hâkimiyetinin sona ermesi üzerine burada yaşayan Türkler, azınlık durumuna düştüler. Türklerin çeşitli baskılarla karşı karşıya kalmaları nedeniyle Balkanlardan Anadolu'ya doğru büyük göç hareketleri gerçekleşti.

Bu bilgilere göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Balkan Savaşları, Osmanlı Devleti'nin aleyhinde sonuçlanmıştır.
B) Anadolu'da nüfusun artması toplumsal sorunlara neden olmuştur.
C) Savaşların sonunda Osmanlı Devleti'nin hâkimiyet alanı daralmıştır.
D) Avrupa devletleri çatışma ortamının oluşmasına zemin hazırlamıştır.

43. İngiltere'nin Irak Cephesi'ni açmasında Basra Körfezi'nden kuzeye doğru ilerleyerek müttefiki Rusya'ya yardım etmek istemesi, Osmanlı kuvvetlerinin İran üzerinden Hindistan'a giden sömürge yollarını tehdit etmesini önlemeye çalışması ve Irak yöresindeki petrol kaynaklarını ele geçirmek istemesi gibi nedenler etkili oldu.

Bu bilgilere göre,

I. Arap milliyetçileri İngilizlerle iş birliği yapmayı planlamıştır.
II. İngiltere emperyalist politikalarını devam ettirmek istemiştir.
III. Bolşeviklerin siyasi faaliyetleri Rusya'yı zor durumda bırakmıştır.
IV. İngilizler enerji kaynaklarının kontrolünü sağlamayı amaçlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve IV

44. Amasya Görüşmeleri, Anadolu bağımsızlık hareketinin siyasi zaferi olarak nitelendirildi. Öyle ki Ali Rıza Paşa Hükûmeti, Temsil Heyeti ile Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetinin varlığını bu görüşmeye katılarak hukuken kabul etmiş oldu. Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararlar Ali Rıza Paşa Hükûmeti'ne kabul ettirildi. Ulusal bağımsızlığın sağlanması konusunda taraflar arasında birlik sağlandı. Ancak İstanbul Hükûmeti, Mebusan Meclisinin İstanbul dışında bir yerde toplanmasını Kanun-ı Esasi'ye aykırı olduğu gerekçesi ile reddetti. Sadece Mebusan Meclisinin toplanması kararını hayata geçirdi.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yorumlardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Millî Mücadele hareketi resmî ve siyasi bir statü kazanmıştır.
B) Esaretten kurtulma konusunda halk oylamasına başvurulmuştur.
C) Meclisin başkentte toplanması anayasada belirlenmiştir.
D) İstanbul Hükûmeti ile Temsil Heyeti arasında ortak bir zemin oluşmuştur.

45. Sanayileşen Avrupa devletleri arasındaki çıkar çatışmalarının giderek artması bloklaşmaları ortaya çıkardı. Almanya'nın öncülüğünde Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve İtalya'nın katılımıyla Üçlü İttifak Devletleri kuruldu (1882). Üçlü İtilaf Devletleri adı verilen karşı blok ise İngiltere'nin liderliğinde Fransa ve Rusya'nın bir araya gelmesiyle oluştu (1907). XX. yüzyılın başlarında, bloklar arasında giderek artan sömürgecilik rekabeti ve silahlanma yarışı uluslararası gerginliği tırmandırdı. Avrupa devletlerinin Asya ve Afrika sömürgelerindeki topraklar da hesaba katıldığında bu üçlü ittifaklara sonradan zorunlu olarak pek çok devlet katıldı. 65 milyondan fazla asker savaş için seferber edildi.

Buna göre yaşanan gelişmeler ile ilgili;

I. Bloklaşmada ilk adımı İttifak grubunun attığı,
II. Devletlerin çıkabilecek bir savaşa karşı askerî hazırlıklar yaptığı,
III. Siyasi çekişmeler ve ekonomik rekabetin Avrupa kıtası ile sınırlı kaldığı,
IV. Avrupa'da yaşanan çatışmaların temel nedeninin milliyetçilik akımı olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve IV

46. "Mustafa Kemal Paşa, ulusal kurtuluşu sağlamak için Millî Mücadele'nin hazırlık aşamasında çeşitli genelgeler yayımladı ve kongreler topladı." **diyen bir kişi aşağıdaki gelişmelerden hangisini bu düşüncesine kanıt olarak <u>gösteremez</u>?**

A) Sivas Kongresi B) Amasya Genelgesi
C) Havza Genelgesi D) Alaşehir Kongresi

47. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği cepheler hakkında bazı bilgiler verilmiştir:

Çanakkale Cephesi	İtilaf Devletleri'nin Boğazları ve İstanbul'u alarak, Osmanlı'yı savaş dışı bırakmak istemesiyle açılmıştır. Bu cephede Mustafa Kemal dünya tarafından tanınmıştır.
Kafkas Cephesi	Osmanlı Devleti, Rusya'ya karşı savaşmıştır. Sarıkamış Harekâtı cephede büyük kayıplara neden olmuştur.
Kanal Cephesi	Almanya'nın isteği ile açılan bu cephenin amacı, Süveyş Kanalı'nı ele geçirerek İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısını kesmektir.
Suriye-Filistin Cephesi	Yıldırım Orduları grubuna bağlı 7. Ordu Komutanı Mustafa Kemal, dağılan birlikleri tekrar toparlamıştır. Düşmanın ilerleyişini Halep'in kuzeyinde durdurmuştur. İşgalin iç kesimlere yayılmasını engellemek için savunma hattı oluşturmuştur.
Yardım Cepheleri	Osmanlı Devleti, müttefiklerine destek olmak amacıyla Galiçya, Romanya ve Makedonya cephelerinde savaşmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Mustafa Kemal taarruz cephelerinde görev yapmıştır.
B) Türk ordusu, sınırları dışında da mücadele etmiştir.
C) Osmanlı Devleti'nin katılımı ile savaş geniş alanlara yayılmıştır.
D) Anadolu'nun işgale uğrama tehlikesinin önüne geçilmiştir.

48. Birinci Dünya Savaşı sonunda yenilen devletlerin durumlarını görüşmek ve yapılacak barış antlaşmalarının esaslarını belirlemek amacıyla Paris Barış Konferansı toplandı. İngiltere, ABD, Fransa ve İtalya gibi devletlerin etkili olduğu konferansa 32 devletten temsilci katıldı. Konferansta daha önce gizli antlaşmalarla İtalya'ya verilen İzmir ve çevresi, İngilizlerin desteği ile Yunanistan'a verildi ve Yunan ordusunun İzmir'i işgal etmesi kararlaştırıldı. Osmanlı Devleti dışındaki İttifak Devletleri'yle yapılacak barış şartları belirlendi. Uluslararası barışı sağlamak amacıyla Milletler Cemiyetinin kurulmasına karar verildi.

Buna göre Paris Barış Konferansı'yla ilgili,

I. Osmanlı Devleti üzerindeki paylaşım planları değişmiştir.
II. İtilaf Devletleri konferansta söz sahibi olmuşlardır.
III. İtalya alınan kararları tepkiyle karşılamıştır.
IV. Çıkacak savaşlar engellenmiş, can kayıplarının önüne geçilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

49. Sivas Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Ülke genelindeki tüm millî cemiyetler Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirildi.
- Millî Mücadele konusunda halkı bilgilendirmek amacıyla İrade-i Milliye adıyla bir gazete çıkarılması kararlaştırıldı.
- Batı Anadolu'daki Kuvayımilliye birlikleri Batı Anadolu Genel Kuvayımilliye Komutanlığı adı altında birleştirildi.
- Temsil Heyeti, Batı Anadolu Genel Kuvayımilliye Komutanlığı'na Ali Fuat Paşa'yı atadı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Temsil Heyeti ilk kez yürütme yetkisini kullanmıştır.
B) Millî Mücadele tek merkezden yürütülmek istenmiştir.
C) Halkın doğru haber alması konusunda çalışmalar yapılmıştır.
D) Kuvayımilliye birlikleri düzenli ordu hâline dönüştürülmüştür.

50. Çanakkale Cephesinde, 19. Tümen Komutanı Yarbay Mustafa Kemal "Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar gelebilir." sözleriyle askerlerine tarihî bir emir verdi. Anafartalar, Conkbayırı ve Kocaçimen'de yaptığı karşı bir taarruzla Anzakları geri çekilmeye mecbur bıraktı. 19. Tümen'e bağlı 57. Alay'ı merkezden emir beklemeden kendi kararıyla cepheye süren Mustafa Kemal, Çanakkale Cephesi'nin düşmesini engelledi. Hüseyin Avni Bey komutasındaki 57. Alay kahramanca savaştı ve tüm askerler şehit oldu. Türk Ordusunun direnişi ile savaşı kaybeden İtilaf Devletleri, 1916 yılı başlarında Çanakkale'den tamamen çekildiler.

Bu bilgilere göre Çanakkale Cephesi'yle ilgili,

I. İtilaf Devletleri, sömürgelerinden getirdikleri askerleri savaştırmıştır.
II. Elde edilen zafer diğer cepheleri de etkilemiştir.
III. Türk askerinin fedakârlığı ve direnişi belirleyici olmuştur.
IV. Mustafa Kemal emir komuta zincirinde hareket etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

Cevap anahtarı için karekodu okutunuz.

KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ	
Abluka	Bir ülkenin veya bir yerin dış dünya ile olan her türlü bağlantısını kuvvet kullanarak kesme.
Asayiş	Bir yerin düzen ve güvenlik içinde bulunması durumu, düzenlilik, güvenlik.
Askerî Ataşe	Büyükelçiliklerde askerî konularla ilgilenmek üzere görevlendirilen elçilik görevlisi.
Askerî lojistik	Silahlı kuvvetlerin harekât kabiliyetini sürdürmesi için gereken mühimmat, yiyecek, yakıt, bakım, sağlık ve ulaştırma gibi tüm destek faaliyetlerini planlama ve uygulama bilimi.
Ateşkes	Savaşan iki gücün isteğiyle çarpışmaya belli bir süre için ara vermesi.
Aydınlanma Çağı	Avrupa'da XVII ve XVIII. yüzyıllarda özellikle bilim ve felsefe alanında ortaya çıkan düşünce sisteminin yaşandığı dönem.
Cemiyet	XIX. yüzyılın ortalarından itibaren İslam dünyasında ve özellikle Osmanlı Devleti'nde bilimsel, sosyal ve siyasi amaçla kurulan oluşumlara verilen ad.
Cihat	Bir Müslümanın Allah'ın rızasını kazanmak, İslam'ı öğrenmek, yaşamak, ahlaklı bir hayat sürmek ve bunu başkalarına anlatmak için verdiği bütün emek ve çabalar.
Delege	1. Kendisine yetki verilerek bir yere veya birinin katına gönderilen kimse, elçi, murahhas. 2. Devlet, parti, sendika vb. kuruluşları toplantılarda temsil eden kimse.
Denge Politikası	Osmanlı Devleti'nin XIX ve XX. yüzyılda Avrupa devletlerinin aralarındaki çıkar çatışmalarından yararlanarak varlığını devam ettirme politikası.
Düyûn-ı Umûmiye İdaresi	Batılı devletlerin Osmanlı Devleti'nden alacaklarını tahsil edebilmek için kurdukları Genel Borçlar İdaresi.
Dogmatik	Deneye dayanan kanıtları hiçe sayarak kanılarını inanç öğretilerinden çıkaran düşünce biçimi.
Emperyalizm	Bir milletin sömürü temeline dayanarak başka bir milleti siyasi ve ekonomik egemenliği altına alıp yayılması veya yayılmayı istemesi, yayılmacılık, yayılımcılık, emperyalistlik.
Genelge	Yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuda aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazı, tamim, sirküler.
İttihat ve Terakki	Osmanlı Devleti'nde 1889 ile 1918 tarihleri arasında faaliyet göstermiş, II. Meşrutiyet'in ilanına önayak olmuş siyasal bir örgüt.
İttifak	Anlaşma, uyuşma, bağlaşma.
İtilaf	Anlaşma, uyuşma, uzlaşma.
İhtilal	1. Bir ülkenin siyasal, sosyal ve ekonomik yapısını veya yönetim düzenini değiştirmek amacıyla kanunlara uymaksızın cebir ve kuvvet kullanarak yapılan geniş halk hareketi, devrim. 2. Kargaşalık, düzensizlik, karışıklık. 3. Köklü değişim.
İnkılap	Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirme ve reform hareketidir.
Islahat Fermanı	Osmanlı İmparatorluğu'nu dağılmaktan kurtarmak ve gayrimüslim vatandaşlara yeni haklar tanımak amacıyla 18 Şubat 1856 tarihinde ilan edilen bir reform belgesi.
Jeopolitik	Bir bölgenin bulunduğu konumun ifade ettiği önem.
Kamuoyu	Bir konuyla ilgili halkın genel düşüncesi.

KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ	
Kanun-ı Esasi	1876 yılında kabul edilen Osmanlı Devleti anayasası.
Kuvayımilliye	I. Dünya Savaşı'ndan sonra Anadolu'nun işgali karşısında halkın kendiliğinden kurduğu düzenli olmayan silahlı ve millî direniş birlikleri.
Kurmay	1. Harp akademilerine girerek eğitimlerini başarıyla bitirmiş subay, erkânıharp. 2. Kurmaylık yetkisi ve niteliği olan (subay).
Kongre	1. Kurultay. 2. Bir kuruluşun sorunlarını konuşmak üzere ilgili kişilerin katılımıyla yapılan toplantı.
Kozmopolit	Çeşitli uluslardan kimseleri barındıran, ulusları içinde bulunduran.
Manda ve himaye	Kendi kendini yönetemeyeceği iddia edilen zayıf ülkelerin büyük devletler tarafından geçici olarak idare edilmesi ve korunması sistemi.
Meşrutiyet	Başta hükümdar bulunmakla birlikte seçimle gelen meclise dayanan yürütmeye sahip idare şekli.
Mebusan Meclisi	Osmanlı Parlamentosunda halkın seçtiği üyelerden oluşan meclis.
Milis	Savaş veya acil durumlar gibi olağanüstü zamanlarda düzenli orduya yardımcı olmak amacıyla silahlı sivillerden kurulan düzensiz askerî güçler.
Mutlakiyet	Hükümdarın bütün siyasal kudreti elinde bulundurduğu yönetim biçimi, saltçılık, mutlakçılık.
Milliyetçilik	İnsanın, kendi milletine tarihî, kültürel ve manevi bağlarla bağlı olması ve milletini yüceltme isteği.
Müttefik	İttifak kurmuş, anlaşmış, birleşmiş.
Propaganda	Bir düşünceyi, inancı veya öğretiyi başkalarına tanıtmak, benimsetmek ve toplulukların davranışlarını yönlendirmek amacıyla yapılan planlı bilgi yayma çalışması.
Sömürgecilik	Bir devletin başka bir ülkeyi ve üzerinde yaşayan ulusu egemenliği altına alarak buradan ekonomik ve siyasi çıkar sağlaması.
Sanayi İnkılabı	18. yüzyılda İngiltere'de buhar gücünün makinelerde kullanılmaya başlanmasıyla üretimde kas gücünden makine gücüne geçilen büyük dönüşüm.
Skolastik Düşünce	Orta Çağ zamanında kilse baskısı ile özgür düşünmenin var olmadığını savunan bilinen düşünce dışında başka fikirlere yer vermeyen dar düşünme biçimi.
Tanzimat Fermanı	Osmanlı Devleti'nde idari, hukuki, askerî ve sosyal alanlarda Batı tarzı yenilikler yapmak amacıyla 3 Kasım 1839 tarihinde Gülhane Parkı'nda ilan edilen bir reform bildirisi.
Zabit	Osmanlı'da ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında teğmen ile binbaşı arasındaki rütbeli askerler (subay) için kullanılan ünvan.